



Ouderbetrokkenheid

Melissa Be & Martine Broekhuizen

24 juni 2020



Als leren je lief is



Universiteit Utrecht

Waar gaan we het over hebben?

- Ouderbetrokkenheid
 - Definitie, belang
- *Hoe kunnen we ouders nog beter bereiken?*
 - Perspectief van ouders
 - Perspectief van kinderen

“**Partnerschap** in de opvoeding. **Samen op zoek** zijn naar het beste voor de ontwikkeling van een kind, beiden vanuit een **ander perspectief** maar in **wederzijds respect voor elkaars inzet, gevoelens en kennis**. Dat vraagt om een goede communicatie en vertrouwen in elkaar.”

“Door duidelijke communicatie worden de **verwachtingen** naar elkaar **helder**. En kunnen wij het **kind veiligheid en ontwikkelingsmogelijkheden** bieden.”

“Ouderbetrokkenheid is een belangrijk onderdeel van het werk. Betere communicatie met de ouder en **meer begrip** voor bepaalde **situaties**. **Samen** met ouders kan je **meer bereiken in de ontwikkeling** van het kind. Een goede relatie met een ouder draagt bij aan een goede relatie met een kind.”

Definitie ouderbetrokkenheid

Pedagogisch en educatief partnerschap

Ouders en (voor)school *delen de verantwoordelijkheid* voor het creëren van optimale omstandigheden voor het leren en de ontwikkeling van het kind (Christenson, 2004).

Doel: Betekenisvolle *samenwerking* waarin de twee partijen elkaar ondersteunen bij het leren, motiveren en de ontwikkeling van kinderen (De Wit, 2005).

Belang van ouderbetrokkenheid

Het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van hun kind heeft een positieve impact op.. (Menheere, 2010; ISOTIS, 2018):

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Schoolprestaties
- Buffer voor risicofactoren binnen gezinnen

Met name ouderbetrokkenheid **thuis**

(Bakker et al., 2013; Desforges & Abouchaar, 2003).

- Ouders worden betrokken bij de activiteiten die de kinderen meemaken, **ouder-kind workshops**.
- Ouders ontvangen **wekelijks een bericht online** vanuit de opvang: welke leuke activiteit er is gedaan die week + wat tijdens teamavonden is besproken/geleerd.
- **Ouderbijeenkomsten, thema** (koffieochtend)
- Ouders iets laten **toevoegen** aan het **thema via hobby's of beroep** (kookworkshop, bezoek brandweer etc.)
- Ouder-kind activiteiten op afstand, meegeven van materialen/**activiteiten voor thuis**
- **Warme overdrachten**
- **Tweetalig voorlezen**
- **Oudercommissie**
- **Tevredenheidsonderzoek**
- **Digitale uitwisseling** (mail, app)

Hoe kunnen we ouders nog beter bereiken?

Uitdagingen:

- *ouders van doelgroepkinderen bereiken
- *een lage opkomst bij de koffieochtenden, ouderavonden

ISOTIS

Inclusive education and
SOcial support to
Tackle
Inequalities in
Society

Hoofddoel: bijdragen aan het verbeteren van
(vroege) opvang, educatie en
(gezins)ondersteuning om inclusie en gelijke
kansen te bevorderen

11 landen, 17 partners

EU Horizon2020,

2017-2019

www.isotis.org



Two deelstudies van ISOTIS

Interviews met ouders 3-6 jarigen

- Beschrijven ervaren relatie met onderwijsprofessionals en mate van ouderparticipatie in Nederland
- Relaties met kenmerken gezinnen

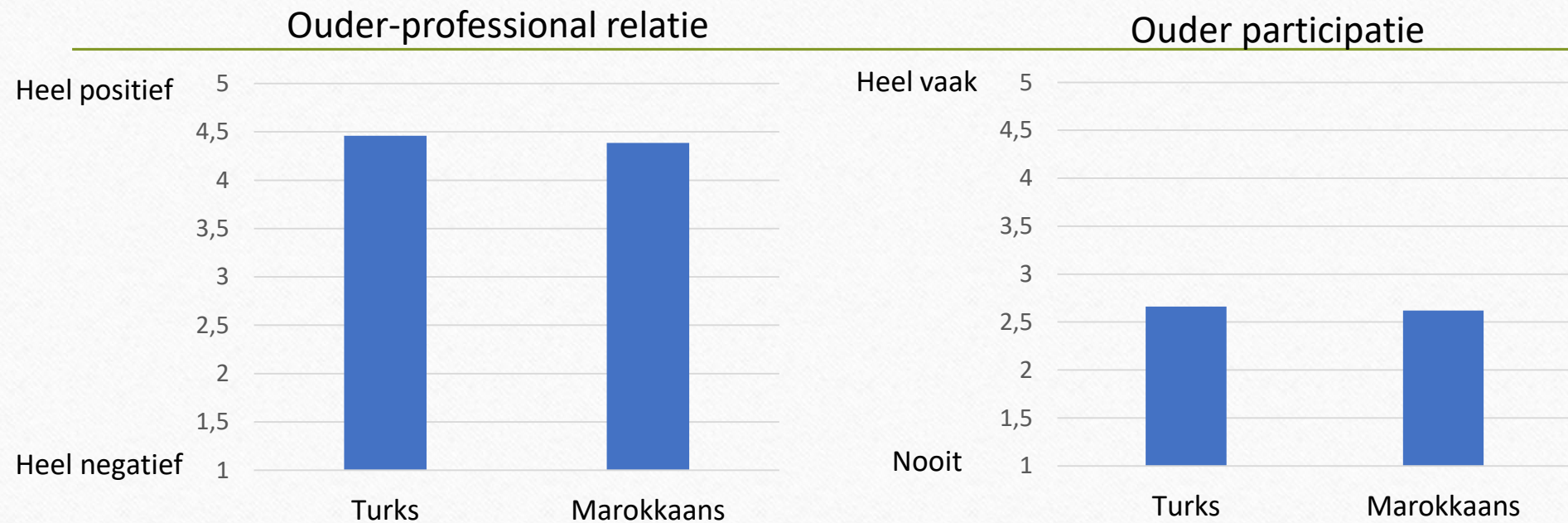
Kindstudie

- Beschrijft waar kinderen zelf waarde aan hechten in de (voor)school
- Wat draagt bij aan welbevinden en inclusie van kinderen?

Achtergrond participanten

	Nederlands-Turks	Nederlands-Marokkaans
N	110	141
Geslacht, % vrouw	99.1	100
Leeftijd (M, SD)	35.10 (5.14)	36.47 (5.72)
Migratie achtergrond %		
1 ^e generatie	43.6	57.1
1.5 generatie	4.5	15.0
2 ^e generatie	51.8	27.9
Opleidingsniveau %		
Laag	27.3	44.0
Middel	39.1	42.6
Hoog	33.6	13.5
% Werkzaam	34.5	23.4

Ouder-professional relatie



- Deze ouders zijn heel positief over hun relatie met de PM'er of leerkracht(!)
- Ouders zijn wat minder betrokken op de (voor)school
- Geen verschil tussen de Turkse en Marokkaanse groep

Ouder-professional relatie

	Turks	Marokkaans	
Eerste generatie. vs. 1.5 en 2 ^e generatie.	0	0	
Educatie hoog vs. laag	0	0	
Materiële deprivatie	0	0	
Ervaren vaardigheid in NL	0	0	
Ervaren vaardigheid in moedertaal	0	0	
Ervaren discriminatie door leerkrachten of andere ouders op (voor)school	-	- -	o/- o/+ $p < .10$ - + $p < .05$
Ouderlijk welzijn/ zelfvertrouwen	++	+	- - ++ $p < .01$
Nationale identiteit gevoelens op (voor) school	++	+	

Ouderparticipatie

	Turks	Marokkaans	
Eerste generatie. vs. 1.5 en 2 ^e generatie.	0	0	
Educatie hoog vs. laag	-	0	
Materiële deprivatie	0	0	
Ervaren vaardigheid in NL	0	o/+	
Ervaren vaardigheid in moedertaal	- -	0	o/- o/+ $p < .10$
Ervaren discriminatie door leerkrachten of andere ouders op (voor)school	0	0	- + $p < .05$ - - ++ $p < .01$
Ouderlijk welzijn/zelfvertrouwen	+	o/+	
Nationale identiteit gevoelens op (voor)school	0	++	

Samenvattend....

- Over het algemeen zeer positieve ouder-professional relaties, mate van ouderparticipatie lager
- Geen (sterk) effect achtergrondkenmerken: lager opleidingsniveau, meer deprivatie of eerste generatie migrant geen belemmerend effect(!)
- Andere kenmerken wijzen op **adaptatie-effect**: ouders die minder discriminatie ervaren, zich meer Nederlands voelen, beter Nederlands spreken, minder de moedertaal spreken, en meer ouderlijk zelfvertrouwen ervaren, hebben positievere relaties en laten meer betrokkenheid zien.

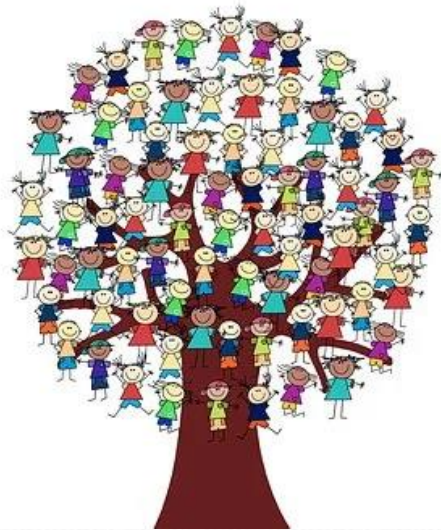
→ Gerichte strategieën voor ontwikkelen

Gevoel van veiligheid voor ouders

Relatie en inrichting:

- **Één-op-één contact**, gedeelde interesses
 - *‘Ze zien je en ze weten wie je bent.’, ‘Ze doen hun best om je te begrijpen en blijven doorvragen tot ze het begrijpen.’ – ouder*
 - *Op elke vraag van ouders zeg ik ‘ja, we gaan zitten en praten’ - directeur*
- Delen van **positieve ervaringen** met het kind, uitspreken van **positieve verwachtingen**
- **Diversiteit en inclusie** in de groep

Herkenning in de ruimte



**Chat: culturele
diversiteit in de
groepsruimte**



Gevoel van veiligheid voor ouders

In de organisatie:

- Duidelijke **visie en verwachtingen**, intervisie
 - *'Ik sta elke ochtend bij de deur.'* - directeur
- Diversiteit en inclusie in de ruimte
- **Ontmoetingsplek** binnen de locatie
 - Koffieochtend, spelinloop
- **Organisaties** rondom de (voor)school
(VoorleesExpress, bibliotheek etc.)



Perspectief van kinderen

Wat vinden jonge kinderen (3 – 6 jr) zelf belangrijk voor hun welbevinden en inclusie binnen de (voor)school?

Open gesprek met kinderen adhv verschillende methodieken:

- Kind-geleide rondleidingen door de locatie
- Eigen paspoort tekenen
- Open gesprek - fijnste plek op de (voor)school
- Foto's maken - leuk om te doen

Eijkholt, C. (forthcoming). *Rights-based participatory pedagogy for democratic citizenship of young children*. Utrecht University, c.b.eijkholt@uu.nl

Perspectief van kinderen

- als ze een broertje of zusje op de opvang hadden, dan werd dat als eerste gemeld;
- kinderen vertellen in één adem wat ze het fijnst vinden op de (voor)school en dan over hun slaapkamer of ouders thuis
- ouders werden vaak op het 'paspoort' getekend
- kinderen halen hun vader of moeder vaak in verhalen aan
- het ophaalmoment werd genoemd als fijn moment

-
- Relatie, vertrouwensband
 - Heldere visie
 - *‘Wij zijn echt één team’* - ouders en professionals

Vragen?

Melissa Be

m.be@cedgroep.nl

Martine Broekhuizen

M.L.Broekhuizen@uu.nl